

Pædagogisk læreplan for Markusskolens børnehave 2026

markusskolens **BØRNEHAVE**

Den pædagogiske læreplan udgør rammen og den fælles retning for vores pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Læreplanen er et levende dokument, som kort beskriver vores pædagogiske overvejelser og refleksioner med eksempler, der er retningsgivende for det daglige pædagogiske arbejde.

Om skabelonen

Denne skabelon henvender sig til jer, som er ledere og pædagogisk personale i dagtilbud. Formålet med skabelonen er at inspirere og understøtte udarbejdelsen af jeres lokale pædagogiske læreplan.

Den grundlæggende ramme for udarbejdelsen af den pædagogiske læreplan er dagtilbudsloven med tilhørende bekendtgørelse, der er omsat i Børne- og Socialministeriets publikation [*Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold*, 2018](#). Det er hensigten, at I skal bruge publikationen, når I arbejder med skabelonen.

Skabelonen indeholder alle de lovmæssige krav til at udarbejde den pædagogiske læreplan. Samtidig understøtter skabelonen jeres overvejelser vedrørende den løbende dokumentation og evaluering af arbejdet med den pædagogiske læreplan.

Den pædagogiske læreplan udgør rammen og den fælles retning for det pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse, hvor legen er grundlæggende, og børneperspektivet er tydeligt. Jeres konkrete læreplan giver jer en ramme til at arbejde systematisk med at planlægge, følge op på og videreudvikle kvaliteten i det pædagogiske læringsmiljø i jeres dagtilbud i forhold til jeres børnegruppe.

Inden for de krav, der følger af dagtilbudsloven, er det op til jer at beslutte, hvordan I konkret vil arbejde med den pædagogiske læreplan. Jeres læreplan skal være et dynamisk og meningsfuldt dokument, som peger fremad, og som I kan bruge aktivt i den løbende udvikling af den pædagogiske kvalitet og jeres pædagogiske praksis.

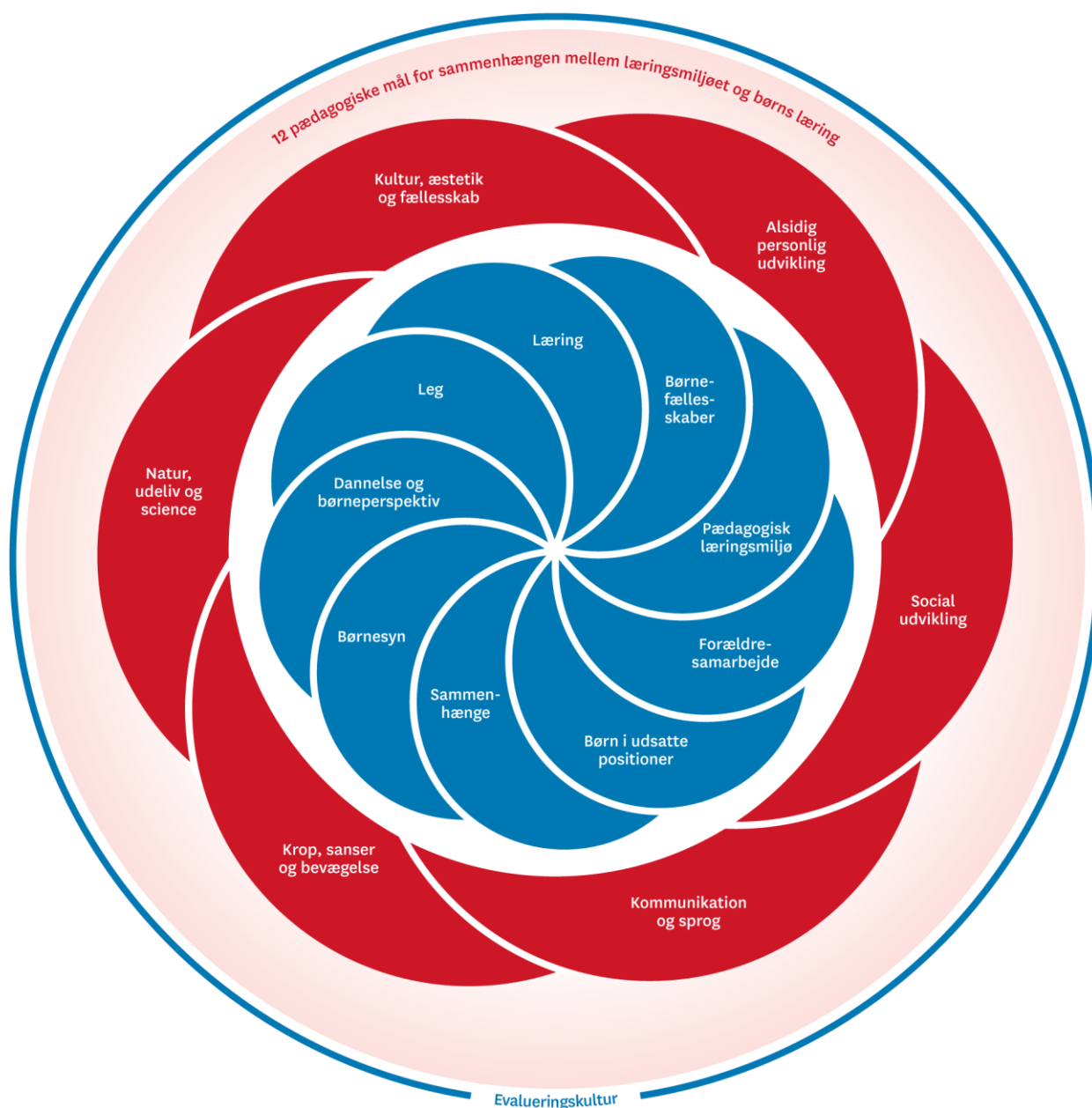
[*Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold*](#)

Brug af skabelonen

Når I udfylder skabelonen, skal I klikke på *skrivefeltet*. I kan fremhæve tekster og indsætte billeder.

I kan slette denne side ved at markere teksten og billedet og trykke *delete*. I kan også slette den sidste side, hvis I ønsker det.

Ramme for udarbejdelse af den pædagogiske læreplan

Den pædagogiske læreplan udarbejdes med udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag samt de seks læreplanstemaer og de tilhørende pædagogiske mål for sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børns læring.

Rammen for at udarbejde den pædagogiske læreplan er dagtilbudsloven og dens overordnede formålsbestemmelse samt den tilhørende bekendtgørelse. Loven og bekendtgørelsen er udfoldet i

publikationen [Den styrkede pædagogiske læreplan. Rammer og indhold](#). Publikationen samler og formidler alle relevante krav til arbejdet med den pædagogiske læreplan og er dermed en forudsætning for at udarbejde den pædagogiske læreplan. Derfor henvises der gennem skabelonen løbende til publikationen. På sidste side i skabelonen er der yderligere information om relevante inspirationsmaterialer.

Hvem er vi?

Markusskolens børnehave er en privat børnehave, som hører under friskolen Markusskolen. At børnehaven er en privat børnehave, betyder at vi har vores egen venteliste, at vi ikke har driftsoverenskomst med Esbjerg Kommune, samt at vi har større frihed til selv at tilrettelægge vores ressourcer og pædagogiske dagligdag. Børnehaven er godkendt af Esbjerg Kommune og vi skal leve op til samme godkendelseskriterier som en kommunal børnehave. Der føres desuden tilsyn med børnehaven af Esbjerg kommune. Børnehaven åbnede i august 2013.

I børnehaven er der gennemsnitlig 45 børn. Børnene er fordelt på tre stuer - Regnskoven, Savannen og Oasen.

Vores hverdag er præget af det kristne livs- og menneskesyn. I vores pædagogiske hverdag betyder det f.eks. at vi om fredagen har bibelfortælling og at vi synger børnebordsvers/beder bordsvers til frokost. Vi ønsker og er opmærksomme på, at videreformidle det kristne budskab uden at pådutte børnene en bestemt holdning. Alle børn er velkomne i børnehaven, uanset baggrund.

Vores motto for Markusskolens Børnehave er – ***et godt sted at være – et godt sted at lege og lære...***. Dette motto fungerer som vores målsætning. Vi ønsker at det enkelte barn trives, dannes, udvikler sig og opnår læring. Vi arbejder meget målrettet ud fra vores pædagogiske læreplan, som danner rammen for det pædagogiske arbejde i børnehaven. Vi mener at alle børn er unikke og har samme værdi. Børn er skabt forskellige, og vi ønsker at tage udgangspunkt i det enkelte barns evner og kompetencer. Særlige værdier for os i børnehaven er: Næstekærlighed, respekt, trivsel og nærvær.

Vi vil i et trygt og overskueligt miljø give børnene en god hverdag, og gennem de pædagogiske aktiviteter skabe rum for børnenes trivsel og udvikling.

Vi vægter den pædagogiske faglighed højt, og arbejder målrettet og motiveret med indsatsen omkring det enkelte barn. Vi er meget bevidste om, at den indsats vi yder hver eneste dag i børnehaven, har stor betydning for barnets liv lige nu, men også for barnets fremtid.

Pædagogisk grundlag

"Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i et fælles pædagogisk grundlag."

"Det pædagogiske grundlag består af en række fælles centrale elementer, som skal være kendetegnende for den forståelse og tilgang, hvormed der skal arbejdes med børns trivsel, læring, udvikling og dannelse i alle dagtilbud i Danmark."

"De centrale elementer er:

- **Børnesyn.** Det at være barn har værdi i sig selv.
- **Dannelse og børneperspektiv.** Børn på fx 2 og 4 år skal høres og tages alvorligt som led i starten på en dannelsesproces og demokratisk forståelse.
- **Leg.** Legen har en værdi i sig selv og skal være en gennemgående del af et dagtilbud.
- **Læring.** Læring skal forstås bredt, og læring sker fx gennem leg, relationer, planlagte aktiviteter og udforskning af naturen og ved at blive udfordret.
- **Børnefællesskaber.** Leg, dannelse og læring sker i børnefællesskaber, som det pædagogiske personale sætter rammerne for.
- **Pædagogisk læringsmiljø.** Et trygt og stimulerende pædagogisk læringsmiljø er udgangspunktet for arbejdet med børns læring.
- **Forældresamarbejde.** Et godt forældresamarbejde har fokus på at styrke både barnets trivsel og barnets læring.
- **Børn i udsatte positioner.** Alle børn skal udfordres og opleve mestring i lege og aktiviteter.
- **Sammenhæng til børnehaveklassen.** Sammenhæng handler blandt andet om at understøtte børns sociale kompetencer, tro på egne evner, nysgerrighed mv."

"Loven fastsætter, at alle elementer i det fælles pædagogiske grundlag skal være udgangspunkt for arbejdet med den pædagogiske læreplan og dermed det pædagogiske arbejde med børns læring i dagtilbud."

"Nogle elementer i form af fx børnesynet skal altid være til stede i det pædagogiske læringsmiljø, mens andre elementer som fx arbejdet med at skabe en god overgang til børnehaveklassen kan være mere til stede i nogle sammenhænge end andre."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 14

Børnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber

Først forholder I jer til de fem elementer:

- Børnesyn
- Dannelse og børneperspektiv
- Leg
- Læring
- Børnefællesskaber.

I kan beskrive elementerne samlet eller hver for sig.

De øvrige elementer i det pædagogiske grundlag skal ifølge

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 15

Børnesyn, dannelse, børneperspektiv, leg, læring og børnefællesskaber er alle vigtige elementer i den styrkede pædagogiske læreplan. I Markusskolens børnehave forholder vi os til de fem elementer i læreplanen på følgende måde.

Børnesyn i Markusskolens børnehave:

- Alle børn er ligeværdige og ethvert barn fortjener at blive mødt med respekt og anerkendelse
- At være barn har værdi i sig selv og ethvert barn har ret til at blive set, hørt og forstået
- Børn gør deres bedste ud fra de livsomstændigheder, ressourcer, erfaringer og rammer, som de har til rådighed og befinder sig i

Det betyder i vores pædagogiske dagligdag at:

- Vi vil møde børnene positivt med omsorg, respekt og anerkendelse
- Vi vil være nærværende voksne, der støtter børnene i deres udvikling
- Vi vil skabe rammer for at børnene kan lykkes
- Vi vil møde børnene på deres udviklingsniveau
- Vi vil have fokus på børnenes ressourcer, kompetencer og potentialer

- Vi vil være nysgerrige på børnenes handlinger
- Vi tror at alle børn er underfuldt skabt i Guds billede

Dannelse og børneperspektiv i Markuskolens børnehave

- Det dannende indhold i den pædagogiske hverdag skal stå som værdiorienterende pejlemærker for børnene. Det skal danne afsæt for børnenes måder at begribe og handle på i en verden, der er blevet meget digitaliseret, individualiseret, sekulariseret og global.
- Børn har ret til at blive hørt og inddraget, og læringsmiljøet skal derfor tage udgangspunkt i et børneperspektiv.

Det betyder i vores pædagogiske dagligdag at:

- Vi vil fremme børnenes dannelse, så de forankrer værdier og viden, som kan bruges som rettesnor for deres liv. Da børnehaven bygger på det kristne grundlag, har vi også fokus på kristen dannelse.
- Vi vil styrke børnene i at begå sig i fællesskabet – lytte til andre, bidrage til fællesskabet samt tage ansvar for egne handlinger
- Vi vil styrke børnenes evne til at mestre hverdagen og blive livsduelige
- Vi vil præsentere børn for digitale medier, med udgangspunkt i de gældende anbefalinger fra Sundhedsstyrelsen og Børns vilkår.
- Vi vil støtte og opmuntre børnene i nytænkende, kreative og skabende processer
- Vi vil tage børnene alvorligt og inddrage dem. Vi vil lytte til deres ideer, tanker og input
- Vi vil lære børnene om ligestilling, demokrati og medbestemmelse

Leg og læring i Markuskolens børnehave

- Legen har værdi i sig selv
- Børn udvikles gennem de formelle og de uformelle lege, aktiviteter og læringssituationer der finder sted i hverdagen
- Der skal være vekslen mellem børne- og vokseninitierede aktiviteter
- Børn har brug for social kapital

Det betyder i vores pædagogiske dagligdag at:

- Vi vil sørge for tid og gode rammer til den frie leg
- Vi vil støtte og guide børnene i legen og i deres sociale relationer
- Vi vil dagligt have planlagte vokseninitierede aktiviteter, samt tid til børneinitierede aktiviteter
- Vi vil styrke det enkelte barns sociale kapital

Børnefællesskaber i Markusskolens børnehave

- Leg, dannelse og social læring sker i et fællesskab med andre
- Fællesskabet skal rumme forskelligheder
- Børn har krav på at blive mødt med anerkendelse og respekt
- Balance mellem individ og fællesskab er vigtigt

Det betyder i vores pædagogiske dagligdag at:

- Vi vil skabe rammer der styrker fællesskabet
- Vi vil arbejde på, at alle børn oplever sig som en del af et fællesskab
- Vi vil skabe rammer for at børnene kan indgå i forskellige fællesskaber fx årgangsoptelt
- Vi vil skabe rum til det enkelte barn, så det lærer at tage initiativ og være aktivt deltagende
- Vi vil øve barnet i at være en del af en gruppe, herunder at lytte til andre og tage hensyn til andre
- Vi vil gøre forældrene bevidste om, at de har et medansvar i at skabe et godt børnefællesskab

Pædagogisk læringsmiljø

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det enkelte dagtilbud hele dagen etablerer et pædagogisk læringsmiljø, der med leg, planlagte vokseninitierede aktiviteter, spontane aktiviteter, børneinitierede aktiviteter samt daglige rutiner giver børnene mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes.

Det pædagogiske læringsmiljø skal tilrettelægges, så det inddrager hensynet til børnenes perspektiv og deltagelse, børnefællesskabet, børnegruppens sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 22-23

Hvordan skaber vi hele dagen et pædagogisk læringsmiljø, der giver alle børn mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes?

Vi har i hverdagen stort fokus på, at børnehaven skal være et godt sted at være, og hvor vores kerneopgave er at sikre det enkelte barn bedst mulig trivsel. Børnehaven skal samtidig skabe rammerne for at barnet opnår læring, dannelse og udvikling. Et godt læringsmiljø skaber de bedste betingelser for dette.

Et godt læringsmiljø består af de betingelser og muligheder vi i børnehaven giver barnet. Det handler blandt andet om, hvordan vi indretter og udnytter de fysiske lokaler i børnehaven. I Markusskolens børnehave har vi fx også inddraget personalestuen, så det kan bruges som et pædagogisk rum i løbet af dagen, som giver børn mulighed for at lege i en mindre gruppe og i uforstyrret og rolige rammer. Samtidig giver det pædagogerne mulighed for at opdele børnene og gå derind med en mindre gruppe børn til samling, spisning, leg og kreative opgaver. Vi er bevidste om at det at opdele i mindre grupper, styrker kvaliteten af det pædagogiske arbejde, da det styrker nærværet og minimerer støjniveauet. Vi har desuden en struktureret hverdag, hvor vi gør brug af tydelige visuelle hjælpemidler, blandt andet piktogrammer og time timer, til at danne rammer for børnene. Som udgangspunkt kan man sige at alle situationer og aktiviteter er mulige læringssituationer, så længe barnet inddrages og involveres. Vi skal i børnehaven skabe et godt læringsmiljø der strækker sig over hele dagen. Det gælder både i rutinerne, aktiviteterne og i legen. Man kan i læringsmiljøet tale om forskellige læringstilgange og situationer, hvor pædagogerne alt efter omstændighederne og målet går foran barnet, ved siden af barnet og bagved barnet.

Leg og læring er tæt forbundet med hinanden, det betyder at et barn udvikler sig gennem det at lege. Man kan tale om uformel og formel udvikling gennem legen. Et barn lærer gennem den uformelle leg med sig selv og med andre, og gennem de pædagogisk opsatte lege og aktiviteter opnår barnet den mere formelle læring. Barnets leg har stor betydning for barnets udvikling. Gennem legen kan barnet eksperimentere og fantasere samt bearbejde de hændelser, både små og store, som barnet oplever. Samtidig udvikler barnet sig sprogligt og socialt, samt får en forståelse af sig selv og andre. Legen har en værdi i sig selv og skal være en gennemgående del af et dagtilbud.

Vores mål i Markusskolens børnehave er at skabe et lege- og læringsmiljø, hvor børnene trives og udvikles, hvor børnene er trygge, og hvor forældrene er trygge ved at aflevere deres børn. Et barn udvikles, dannes og trives ved at være omgivet af betydningsfulde voksne, som i hverdagen formår at skabe autentiske og udviklende øjeblikke. Gennem en positiv og tæt relation til det pædagogiske personale i børnehaven udvikles børnene, og det er derfor vigtigt, at barnet er omgivet af fagligt dygtige, engagerede, inspirerende og nærværende voksne, som kommunikerer anerkendende og ligeværdigt med barnet.

Markusskolens børnehave bygger på det kristne livs- og menneskesyn, og vores barnesyn er præget deraf. Vi ønsker at børnehavens værdier skal være fundamentet for det pædagogiske arbejde og læreplanstemaerne.

Vi har i læringsmiljøet også fokus på, at børn er forskellige. Det betyder at vi i vores pædagogiske arbejde skal tilpasse børnemiljøet til den gruppe børn, som vi på det pågældende tidspunkt har i børnehaven. Det kan blandt andet være indretningen vi løbende ændrer på, hvilket legetøj vi indkøber til børnehaven, emnerne vi arbejder med til samling mm.

Læringsmiljøet er ikke kun indenfor børnehavens matrikel. Læringsmiljøet er også det område vi er en del af. Vi har et tæt og nært samarbejde med Markusskolen, hvilket skaber en god overgang og brobygning til skolen. Vi gør brug af blandt andet musik- og hjemkundskabslokalet samt hallen. Vi går ture rundt på skolen, hvor børnene får et indblik i hvad en skole er. I lokalområdet gør vi brug af de kommunale legepladser, stier, skovområder, strand, kirke, bibliotek mm.

Eksempler på det pædagogiske læringsmiljø:

- Vi laver ugeplaner der tager udgangspunkt i den styrkede pædagogiske læreplan, og vi arbejder ud fra ugeplanerne især i formiddagstimerne. Til trods for fastlagt program, er vi opmærksomme på at man kan fravige dette, for at følge børnenes spor og gribe nuet.
- I vores daglige pædagogiske arbejde gør vi brug af smitte modellen. Smitte modellen er et pædagogisk analyseredskab som kan bruges til planlægning og evaluering af pædagogiske tiltag og aktiviteter, og som samtidig har fokus på at skabe et inkluderende læringsmiljø.
- På legepladsen er personalet til stede, guidende og deltagende omkring børnenes leg, og vurderer løbende hvorvidt der bør sættes fælleslege i gang, for at få børnene ind i fællesskabet omkring legen. Vi har også i perioder aktiviteter i legepladstiden fx save og hamre med søm, gemmeleg, ansigtsmaling, bål, besøge skolens legeplads, sanglege, bowling, klodsmajor eller andet.
- Om morgenen og om eftermiddagen i den frie legetid, sætter personalet tilbud med aktiviteter i gang fx maleværksted, stopdans, perleværksted, just dance, spil, kreaværksted, motorikbane mm.
- I løbet af hverdagen i børnehaven, er der mange rutinesituationer fx garderobe og måltider, som vi også har fokus på som læringssituationer hvor der skal være et godt læringsmiljø.
- Dagen er en vekslen mellem børne- og vokseninitierede aktiviteter.

Samarbejde med forældre om børns læring

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet samarbejder med forældrene om børns læring.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 24-25

I vores læringsmiljø tilstræber vi at skabe et godt og professionelt forældresamarbejde med fastlagte forældresamtaler, uformel snak ved aflevering og afhentning, indflydelse via forældreråd og bestyrelse, flere årlige forældrearrangementer samt tydelig information om vores pædagogiske praksis i børnehaven. Et åbent og konstruktivt samarbejde mellem personalet og forældrene har stor betydning for barnet. Omdrejningspunktet for både forældrene og de pædagogiske medarbejdere er børnenes trivsel, udvikling, læring og dannelse. Man kan tale om et delt ansvar, hvor rollerne er forskellige. Forældrene tager udgangspunkt i deres eget barn og det er den følelsesmæssige og familiære tilknytning, der gør forældrene til eksperter på barnets hjemmeliv. Det pædagogiske personale tager derimod både udgangspunkt i det enkelte barn og i hele børnegruppen som en social gruppe. Det pædagogiske personale er derfor eksperter på barnets dagtilbudsliv. Disse to ekspertgrupper skal forenes, og kvaliteten deraf skal komme børnene til gode. Vi ønsker et samarbejde der er præget af gensidig respekt, med klarhed over de gensidige forventninger mellem personalet og forældrene, samt hvor der er fokus på forældrene som en ressource i barnets liv. Vi inddrager forældrene i indsatsen omkring barnet og taler om, hvilke tiltag der kan være relevante for forældrene at påbegynde og videreføre hjemme. I vores pædagogiske arbejde tilskynder vi også forældrene til at tale og arbejde med børnene om emner hjemme, som vi arbejder med i børnehaven. Dette for at opnå dobbelteffekt for barnet, og dermed give barnet mulighed for at udfolde sit fulde potentiale.

Inden barnet starter i Markussskolens børnehave, får forældrene udleveret en forventningsfolder, som skal bidrage til gensidig forventningsafstemning.

Vi samtaler løbende med forældrene i hverdagen omkring barnets udvikling, læring, trivsel og dannelse. Derudover holder vi faste møder med forældrene:

Informationsmøde med afdelingslederen i børnehaven inden barnets opstart

3 mdr. samtale

4 års samtale

Skoleforberedende samtale i efteråret inden skolestart

Skolegruppesamtale

Udover dette afholdes ekstra møder efter behov eller forældres forespørgsel, hvor eventuelle samarbejdspartnere kan inddrages.

Børn i udsatte positioner

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø tager højde for børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 26

Børn er skabt unikke og med forskellige evner og kompetencer. Børn udvikles derfor også forskelligt og i forskelligt tempo. Det er vigtigt for barnet, at det føler sig anerkendt for den, det er, og at vi tager udgangspunkt i det enkelte barn. Der kan være børn, der har behov for en særlig indsats i det pædagogiske arbejde, og det er vigtigt at have for øje, hvordan vi bedst muligt sikrer disse børn en optimal trivsel og udvikling. I Markusskolens Børnehave arbejder vi med inklusion ud fra målsætningen om, at vores opgave er at skabe muligheder for, at alle børn kan indgå i fællesskabet og i fællesskabets aktiviteter, samt have et godt liv på trods af forskellige forudsætninger. Vi har fokus på, at barnet oplever accept i det sociale fællesskab, og at det er barnets kompetencer der tages udgangspunkt i. Vi er opmærksomme på at skabe rum for særligt tilrettelagte forløb, for de børn der måtte have behov derfor. Vi arbejder periodevis med små grupper, hvor vi laver en særlig indsats omkring en gruppe børn – det kan blandt andet omhandle sprog, trivsel, sorg eller skilsmisse. Dette for at arbejde målrettet med de specifikke udfordringer i en mindre gruppesammenhæng. Ved behov ansøger vi om ”Tildeling af ekstra ressourcer” ved Esbjerg Kommune, hvor det tildelte beløb, kan bruges til at ansætte en støtte/ressourcepædagog til et barn med udfordringer, i et givent antal timer pr uge. Vi involverer ved behov eksterne samarbejdspartnere.

I vores daglige pædagogiske arbejde gør vi brug af forskellige udviklingsbeskrivelser og registreringsskemaer herunder fx Tras, smittemodel, Dpu mm. Disse pædagogiske skemaer kan give os et godt billede af barnets styrker og udfordringer, og kan ligeledes bruges som redskab, til at skabe et inkluderende læringsmiljø, med henblik på at fremme udsatte børns ressourcer, brobygning og sociale kapital. De kan samtidig skabe en forståelse af de faktorer som kan udløse, påvirke og opretholde adfærds, trivsels- og læringsproblemer. Analyserne kan derfor, ud fra denne forståelse, bruges som redskab til udvikling og forbedring af barnets læring på alle områder.

Sammenhæng til børnehaveklassen

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan der i børnenes sidste år i dagtilbuddet tilrettelægges et pædagogisk læringsmiljø, der skaber sammenhæng til børnehaveklassen.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 27

At komme ud for skift og overgange er en naturlig del af livet, men det kan alligevel være forbundet med utryghed og bekymring. Derfor skal vi som pædagoger være opmærksomme på, hvordan vi skaber den bedst mulige overgang fra vuggestue/dagpleje/hjemmepasning til børnehave og fra børnehave til skole/sfo. Ved at skabe gode overgange, kan vi skabe øget tryghed og trivsel.

Den gode overgang fra hjemmet/dagpleje/vuggestue til Markusskolens børnehave:

- Vi inviterer nye forældre til et informationsmøde med afdelingslederen, hvor der vil være rundvisning i børnehaven, præsentation af medarbejderne samt en grundig gennemgang af vores pædagogiske grundlag og måden vi arbejder på. Barnet må meget gerne deltage.
- Vi inviterer barnet på besøg med vuggestuen/dagplejen/forældrene.
- Vi laver et brev til barnet, med en velkomsthilsen fra den stue barnet skal gå på, samt navnene på alle børn og voksne på stuen.
- Vi forsøger at tilpasse barnets indkøring efter barnets/forældrenes behov, og så det passer med at det faste personale er på stuen.
- Ved behov deltager vi i et overleveringsmøde med vuggestuen/dagplejen.

Den gode overgang fra Markusskolens børnehave til skole:

De fleste børn der går i børnehaven, fortsætter på Markusskolen og det skaber et unikt brobygningsforløb gennem hele barnets børnehavetid, som skaber øget tryghed for både børn og forældre.

- Børnehaven ligger tæt forbundet med skolen, og børnehaven benytter ofte skolens lokaler, legeplads og grønne områder.
- Børnehaven bruger hallen ugentligt, hvor de går igennem hele skolen.
- Børnehaven har mulighed for at benytte skolens faglokaler fx madkundskab, bibliotek og musik.
- Der kommer elever fra 4. klasse og læser højt for de ældste børnehavebørn.
- 2 dage om ugen kommer elever fra 4. klasse i deres frikvarter og er juniorlegepatrulje på legepladsen.
- Vi ser 3. klasses cirkusforestilling.
- Vi ser 5. klasses skuespil.
- Skolens elever går luciaoptog i børnehaven

- Vi er en del af 9. klasses sidste skoledag, hvor der kastes med karameller.
- Børnene inviteres inden selve opstarten på skolen til et informationsmøde, hvor de hilser på skolelederen, pædagoger fra skolegruppen, 0.klasselærere og sfo pædagoger.
- Ved familiens første barn på skolen, inviteres familien til et møde med skolelederen. De børn der har søskende på skolen, besøger skolelederen sammen med en pædagog fra børnehaven.
- Børn og forældre inviteres løbende til arrangementer og begivenheder på skolen.
- Det sidste år inden børnene rykker over på skolen, samles de ældste børn på Oasen, hvor der arbejdes mere målrettet med aktiviteter for den ældste aldersgruppe.
- De ældste børn i børnehaven har de sidste måneder af deres børnehavetid en fast ugentlig formiddag med fokus på skoleopgaver – den formiddag er børnene ofte i sfoéns lokaler.
- I oktober måned holdes der en forældresamtale med fokus på barnets kommende skolestart.
- Oasen får besøg af 0. klasselæreren og Oasen besøger 0.klasse.
- Der holdes overleveringsmøde med 0.klasselæreren og skolelederen.
- De sidste måneder af barnets børnehavetid, fra april til juli, hører barnet til i et lokale på skolen, for at få så glidende en overgang som muligt. Gruppen hedder nu *Skolegruppen*. De lærer gradvist de daglige rutiner på skolen at kende, fx morgensang og frikvarter. I den periode er børnene også på eftermiddagsbesøg i sfoén.
- I ydertimerne samt i ferieperioder arbejder børnehaven tæt sammen med sfoén. Det er også medvirkende til, at børnene lærer både børn og voksne fra sfoén at kende.
- Vi gør i dagligdagen brug af sfoéns lokaler og legeplads, hvilket også vil skabe en blidere overgang til sfo-hverdagen efter skolestart.
- Hvis barnet skal gå på en anden skole end Markusskolen, tager børnehaven på tur til den pågældende skole samt udarbejder en beskrivelse af barnet til det pædagogiske personale. Dette efter aftale med forældrene.

Øvrige krav til indholdet i den pædagogiske læreplan

Inddragelse af lokalsamfundet

"Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet inddrager lokalsamfundet i arbejdet med etablering af pædagogiske læringsmiljøer for børn."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 29

Vi er privilegeret ved at Markusskolens børnehave ligger i naturskønne omgivelser tæt ved eng, skov og sø. Samtidig forsøger vi at gøre brug af byens kulturelle tilbud. Vi er opmærksomme på at præsentere børn, og dermed også forældrene, for de tilbud der er i vores nærområde – både ude i naturen og de indendørs lokaliteter. Vi har rammesat det på følgende måde:

- Hver stue har en fast ugentlig turdag. Det er oftest ture i nærområdet, men det kan også være ture til biblioteket, museer, kulturelle oplevelser, kulturinstitutioner, strand, skov, eng, legepladser, indkøbscenter mm.
- Vi inviterer forældre til at komme og fortælle om deres arbejde eller vi tager på virksomhedsbesøg.
- Vi præsenterer børn for forskellige fritidsaktiviteter.
- Vi bruger vores ladcykel og cykler på ture rundt i området samt på indkøb i butikker.
- Vi deltager i julegudstjeneste.
- Vi deltaget i *Små synger sammen*.
- Vi har et godt samarbejde med bibliotekerne i Esbjerg kommune. Vi får biblioteksbøger leveret af biblioteket, hvor vi kan vælge hvilke emner vi pt er særlig optagede af. Vi har haft besøg af bogbussen fra biblioteket, vi har haft besøg af en bibliotekar der har præsenteret børnene for rim og remser på nye måder, og vi deltager i Ordfest på hovedbiblioteket.

- Den ældste gruppe børn deltager hvert år i Børnenes grundlovsdag, som en dag med fokus på børns rettigheder. Børnenes grundlovsdag er et samarbejde mellem flere private og selv-ejende institutioner i Esbjerg kommune.
 - Vi har samarbejde med pædagogseminariet
-

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

”Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i dagtilbuddet skal integreres i det pædagogiske arbejde med etablering af pædagogiske læringsmiljøer.

Børnemiljøet skal vurderes i et børneperspektiv, og børns oplevelser af børnemiljøet skal indtages under hensyntagen til børnenes alder og modenhed.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 30

Hvordan integrerer vi det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i det pædagogiske læringsmiljø?

Vores motto i Markusskolens Børnehave er ”Et godt sted at være – et godt sted at lege og lære...”. Det betyder i vores pædagogiske dagligdag, at vi ved at fokusere på det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø, skal sikre os at Markusskolens børnehave for det enkelte barn og dets familie, er et godt sted at være, så barnet føler sig trygt og opnår bedst mulig trivsel, dannelse, læring og udvikling.

Vi tilstræber at børnehaven har et godt børnemiljø inde og ude, både det fysiske, psykiske og æstetiske. Det gør vi som pædagoger ved at have en grundlæggende viden om, hvad der virker ift. at skabe de bedst mulige betingelser for børnene fx vigtigheden af tætte og ægte relationer, opdeling af børn i mindre grupper, den rette udnyttelse af lokalerne og legepladsen, fokus på nedbringelse af støjniveauet, fokus på hygiejne og selvfølgelig barnets generelle velbefindende. Vi gør det samtidig også ved at inddrage børnenes perspektiv. Når vi forholder os til barnets perspektiv, forholder vi os til det ud fra overordnede forståelser - Et udefra-perspektiv, Et tilstræbt indefra-perspektiv og Et indefra-perspektiv. Vi mener, at børn har meninger og holdninger til det miljø, de er i, og vi skal respektere og anerkende det, de siger. Når vi inddrager børnene i vurderingen af børnemiljøet, er vores mål også, at børnene får en oplevelse af medbestemmelse og demokrati, hvilket er en vigtig del af den demokratiske dannelse. Børnemiljøvurderingen sætter fokus på børnemiljøet og tydeliggør, hvor der ifølge børnene kan være behov for ændringer der kan forbedre børnemiljøet, samt hvad der allerede fungerer rigtig godt.

Vi vægter højt at børnehaven skal være hyggelig at være i, at børnenes produkter og kreative processer bruges til udsmykning i børnehaven, at indretningen er tilpasset børnegruppen samt at børnehaven er ren og pæn.

De seks læreplanstemaer

”Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i seks læreplanstemaer samt mål for sammenhængen mellem læringsmiljøet og børns læring.

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børns brede læring inden for og på tværs af de seks læreplanstemaer.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 32

For at sikre at man kommer omkring hele barnets udvikling og at alle seks læreplanskompetencer kommer i spil i de pædagogiske lege og aktiviteter, udarbejdes der til hvert pædagogisk forløb i børnehaven en smitte-model, hvori inddragelsen af alle temaerne skal beskrives. De seks læreplanstemaer skal således flette sig sammen, og via de daglige lege, aktiviteter og rutiner i det pædagogiske læringsmiljø, skabes der mulighed for at børnene kan udvikle sig inden for flere af de seks temaer på samme tid. Det kan fx være i hallen hvor børnene bruger kroppen, styrker sit gå-på-mod, udvikler motorikken, udfordrer sig selv og egne grænser, og samtidig udvikler sig socialt ved fælleslege, sprogligt ved at lytte til anvisningen af legen osv. Det kan også være via et forløb på stuen hvor de arbejder med krible-krable-dyr, hvor de skal ud i naturen og søge efter dyr, røre ved dyr, gå ture, passe på dyrene, opnå ny viden om dyr, tegne dyr, forme dyr, synge om dyr, rime om dyr, smage på dyr mm.

Det pædagogiske læringsmiljø skal være til stede hele dagen i børnehaven og det betyder også, at det pædagogiske arbejde skal være kvalificeret og reflekteret i alle situationer, og ikke kun i fx aktiviteter om formiddagen. Læreplansarbejdet handler således om at kvalificere, udvikle og reflektere over sammenhængen mellem det pædagogiske arbejde og børns brede læring, som finder sted hele dagen, hver dag.

I Markuskolens børnehave er vi bevidste om, at børns læring, udvikling og dannelse sker hele tiden – både i de opsatte pædagogiske lege og aktiviteter, men lige så meget i de daglige rutiner og børnenes frie leg.

Alsidig personlig udvikling

”Alsidig personlig udvikling drejer sig om den stadige udvidelse af barnets erfaringsverden og deltagelsesmuligheder. Det forudsætter engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 36-37

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes alsidige personlige udvikling?

Sammenhæng til læringsmiljøet:

Børns alsidige personlige udvikling har afgørende betydning for deres trivsel og for den brede læring, udvikling og dannelse, der danner fundamentet for deres liv. At støtte barnet i dets alsidige personlige udvikling betyder, at man støtter barnet i at udvikle livsduelighed, engagement og deltagelseskompetencer samt gå-på-mod.

Vi vil i Markusskolens børnehave have fokus på at styrke barnets livsduelighed ved at støtte barnet i at udvikle sin personlighed, samt styrke barnets selvværd og følelsesmæssige udvikling, herunder udvikling af empati og følelsesregulering, samt evne til fordybelse og opmærksomhed. Engagement og deltagelseskompetence vil vi styrke ved at have fokus på, at barnet oplever sin hverdag i børnehaven som meningsfuld, styrke barnets sociale kompetencer, herunder barnets relation til andre, både børn og voksne, samt tilstræbe at skabe rammer for lige deltagelsesmuligheder for alle børn. Gå-på-mod vil vi styrke ved at have fokus på at påvirke børns udforskningslyst, herunder at de oplever risikoleg, samt oplever at mestre udfordringer, både alene men også i den sociale kontakt til andre.

I børnehaven vil vi have fokus på, at kontakten til børnene sker i en anerkendende tilgang og tone, hvor barnet oplever sig set, hørt og mødt. Vi er opmærksomme på at se det enkelte barn og anerkende det som unikt skabt med egne kompetencer, evner og muligheder. Dette er ligeledes noget vi arbejder ud fra ift. vores målsætning og værdior.

I hverdagen vil vi arbejde ud fra det enkelte barns nærmeste udviklingszone. Derigennem får børnene en erfaring med at mestre nye kundskaber samt en tro på egne evner.

Social udvikling

"Social udvikling er udvikling af sociale handlemuligheder og deltagelsesformer og foregår i sociale fællesskaber, hvor børnene kan opleve at høre til, og hvor de kan gøre sig erfaringer med selv at øve indflydelse og med at værdsætte forskellighed.

Gennem relationer til andre udvikler børn empati og sociale relationer, og læringsmiljøet skal derfor understøtte børns opbygning af relationer til andre børn, til det pædagogiske personale, til lokal- og nærmiljøet, til aktiviteter, ting, legetøj m.m."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 38-39

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes sociale udvikling?

At opnå social dannelse, det at kunne begå sig i sociale sammenhænge samt danne relationer til andre mennesker er vigtigt gennem hele livet. Sociale kompetencer udvikles gennem samværet med andre, fx opnår barnet erfaringer med at danne relationer, begå sig i forskellige sociale sammenhænge, udvikling af empati, situationsfornemmelse, at forhandle, at kunne kommunikere sine ønsker og intentioner, løse konflikter og gøre sig gældende i en gruppe.

I Markussskolens børnehave er vi meget opmærksomme på at understøtte børnenes leg og børnefællesskaber. Ved at barnet bliver en del af det sociale fællesskab, vil det opleve at blive hørt og høre til, en tro på sig selv, og barnet mærker samtidig, at det har en betydning for andre. Igennem samværet med andre børn og voksne opbygges sociale relationer og fællesskaber, som er afgørende for barnets trivsel og udvikling. Vores mål er, at børnene får opbygget sunde og ægte relationer til de voksne og til de andre børn.

Alle mennesker er forskellige og vi vil sammen med børnene tydeliggøre, at forskellighed kan være en ressource, og at vi hver især kan bidrage med noget til fællesskabet. Alle har kompetencer, og det er vores opgave at tydeliggøre børnenes kompetencer overfor hinanden.

Vi arbejder i børnehaven med Fri for mobberi, som er et materiale udarbejdet af Mary fonden og som har til hensigt at minimere mobning, samt Face it som er et materiale udarbejdet med henblik på særligt at hjælpe de børn, som kan have svært ved at udtrykke sig følelsesmæssigt. Vi holder hver uge samling med fokus på Face it/Fri for mobberi. Det kan både foregå på gruppeniveau eller individniveau. Alle børn får desuden deres egen bamseven i børnehaven, som kan bruges til trøst og leg samt deres egen barnets bog, som viser barnets historie i børnehaven. Vi har hvert år i januar måned en temauge, hvor vi dagligt har besøg af den store bamseven fra Fri for mobberi.

Kommunikation og sprog

"Børns kommunikation og sprog tilegnes og udvikles i nære relationer med barnets forældre, i fællesskaber med andre børn og sammen med det pædagogiske personale.

Det centrale for børns sprogtilegnelse er, at læringsmiljøet understøtter børns kommunikative og sproglige interaktioner med det pædagogiske personale. Det er ligeledes centralt, at det pædagogiske personale er bevidst om, at de fungerer som sproglige rollemodeller for børnene, og at børnene guides til at indgå i fællesskaber med andre børn."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 40-41

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes kommunikation og sprog?

Sproget er menneskets forudsætning for at kunne udtrykke sig og kommunikere med andre, og det at kunne forstå og kommunikere med sin omverden er afgørende for barnets udvikling. Kommunikation med andre sker gennem det talte sprog, gennem kropssprog og mimik, billedsprog og gennem det skrevne sprog. Et barns sproglige udvikling finder blandt andet sted gennem samvær med andre, oplevelser, samtaler, fortællinger og sang.

I Markusskolens børnehave har vi fokus på børnenes sproglige udvikling og sprogtilegnelse. Vi har i perioder sproggrupper, og har i dagligdagen et tæt samarbejde med vores talehørekonsulent. I hverdagen arbejder vi med rim og remser, sanglege, fortællinger, lytte og vente på tur, læsning af bøger og vi er opmærksomme på vores kommunikation med børnene f.eks. hvordan vi styrker børnene ved udtalevanskeligheder og stammen. Vi er ligeledes opmærksomme på, at tosprogede børn kan have særlige udfordringer og ressourcer i deres sprogudvikling, fordi de skal tilegne sig flere sprog og kulturer samtidig.

Vi sprogvurderer alle børn ud fra Tras når de er 3,5 år og derudover vurderer vi løbende børnenes sproglige udvikling, og retter ved behov henvendelse til vores talehørekonsulent. Det er vigtigt med fokus på den sproglige udvikling, da et godt udviklet sprog har betydning for, at børn senere udvikler gode læse - og skriveegenskaber.

Krop, sanser og bevægelse

"Børn er i verden gennem kroppen, og når de støttes i at bruge, udfordre, eksperimentere, mærke og passe på kroppen – gennem ro og bevægelse – lægges grundlaget for fysisk og psykisk trivsel.

Kroppen er et stort og sammensat sansesystem, som udgør fundamentet for erfaring, viden, følelsesmæssige og sociale processer, ligesom al kommunikation og relationsdannelse udgår fra kroppen".

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 42-43

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø udviklingen af børnenes krop, sanser og bevægelse?

At være i besiddelse af et godt bevægelsesfundament, skaber handlemuligheder og giver energi til at takle dagligdagens gøremål og til at opleve og udforske verden. At have kontrol og fornemmelse for kroppen sikrer også bedre forudsætninger for barnets indlæring. Samtidig skal barnet lære kroppen at fungere til stillesiddende aktiviteter hvor kroppen skal være i ro, samt til fysiske aktiviteter hvor kroppen kommer i bevægelse og pulsen kommer op.

I Markuskolens børnehave har vi fokus på at gøre barnet fortrolig med sin krop, og styrke barnets lyst til at lege, bruge kroppen og bevæge sig. Ved tidligt at skabe bevægelsesglæde hos børnene kan vi være med til at danne grobund for, at glæden ved bevægelse kan vare hele livet. Vi gør det ved at gå på ture, være i hallen ugentligt, lege på legepladsen og skabe rum for fysisk udfoldelse i børnehaven. De ældste børn har også særligt fokus på temaet trafik og det at cykle. Vi har desuden samarbejde med både fysioterapeut og ergoterapeut som vi ved behov kan inddrage.

Gennem leg og bevægelse får barnet sanseindtryk fra kroppens sanseapparat og kropsbevidstheden øges. Gennem vores fokus på krop og bevægelse sætter vi ligeledes fokus på sundhed og hygiejne, og barnet lærer herigennem at krop, bevægelse og sundhed hører sammen. Børn i børnehavealderen har desuden en naturlig nysgerrighed omkring kroppen og kroppens funktioner og det er en almindelig del af barnets udvikling.

Natur, udeliv og science

"Naturoplevelser i barndommen har både en følelsesmæssig, en kropslig, en social og en kognitiv dimension.

Naturen er et rum, hvor børn kan eksperimentere og gøre sig de første erfaringer med naturvidenskabelige tænke- og analysemåder. Men naturen er også grundlag for arbejdet med bæredygtighed og samspillet mellem menneske, samfund og natur."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 44-45

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med natur, udeliv og science?

At have respekt for naturen og naturens liv vil til alle tider have betydning for vores behandling af og opførsel i naturen. Det er vigtigt at påvirke børnenes ansvarsfølelse og lyst til at tage vare på naturen fra de er små, samt sikre at de får mulighed for at se naturen som et rum til at opleve og udforske verden og samtidig vække barnets glæde ved at være udenfor. Naturen er et sted, hvor barnet kan gå på opdagelse, blive udfordret motorisk, have fantasilege og erfare omverdenens forskellighed, et sted, hvor man kan finde ud af, hvordan tingene hænger sammen.

I Markusskolens børnehave ønsker vi at give børnene naturoplevelser og mulighed for at håndtere dyr, planter og naturmaterialer samt styrke børnenes naturlige nysgerrighed, så de opnår et forhold til og en viden om naturen og de fænomener der opleves i naturen.

Vi har en fast årlig bondegårdstur, og gør også brug af Midtgård.

Vi vil give børnene en viden om naturen, sørge for et godt udeliv samt have fokus på science ved at undersøge og eksperimentere, stille spørgsmål sammen med børnene og stimulere deres nysgerrighed, og derigennem styrke børnenes begyndende matematiske forståelse.

Vi gør brug af vores naturskønne nærområde, som både byder på strand, skov, vandløb, eng og sø.

Kultur, æstetik og fællesskab

"Kultur er en kunstnerisk, skabende kraft, der aktiverer børns sanser og følelser, ligesom det er kulturelle værdier, som børn tilegner sig i hverdagslivet.

Gennem læringsmiljøer med fokus på kultur kan børn møde nye sider af sig selv, få mulighed for at udtrykke sig på mange forskellige måder og forstå deres omverden."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 46-47

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med kultur, æstetik og fællesskab?

Kultur er et udtryk for menneskers forståelse af og tilgang til verden. Det er vigtigt for barnet, at det oplever og får kendskab til den kultur, det lever i ud fra dets niveau. At barnet får kendskab til og en forståelse for de traditioner der er i den danske kultur. Herunder også de værdier og den kultur vi har i Markusskolens børnehave. Vi bygger på et kristent grundlag, og i hverdagen præsenterer vi børnene for den kristne kultur og traditionerne omkring kristendommen f.eks. til jul, påske, Sankt Hans mm. Det er samtidigt vigtigt at vi udviser forståelse for andre menneskers kulturelle baggrunde og traditioner, og taler med børnene om, samt præsenterer børnene for de forskelligheder der er en del af vores samfund. Gennem ligeværdig dialog er det vigtigt at alle indbydes til at tage del i det fællesskab, som vi danner rammer om i børnehaven.

Vi ved at børn er forskellige, at de har forskellige interesser og forskellige udtryksformer. Børn udvikles ved at få lov til at eksperimentere med flere forskellige udtryksformer. Det er derfor vigtigt, at vi skaber rum for i vores pædagogiske hverdag, at barnet får mulighed for at udtrykke sig gennem blandt andet musik, drama, teater, og ved at skabe kunst med forskellige materialer.

Vi arbejder i Markusskolens børnehave med udgangspunkt i de tre K'er. Kultur for børn, kultur med børn og kultur af børn. Vi ønsker i børnehaven at præsenterer børnene for alle tre former for kultur. Herunder også præsenterer dele af den digitale kultur.

Vi er i børnehaven opmærksomme på at skabe rum og plads til, at børnene kan indgå i skabende og kreative processer.

Evalueringskultur

”Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringskultur i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø.

Lederen er ansvarlig for, at arbejdet med den pædagogiske læreplan evalueres mindst hvert andet år med henblik på at udvikle arbejdet. Evalueringen skal tage udgangspunkt i de pædagogiske mål og herunder en vurdering af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Evalueringen skal offentliggøres.

Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at sikre en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den pædagogiske dokumentation skal indgå i evalueringen.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

Det er ikke et lovkrav at beskrive dagtilbuddets dokumentations- og evalueringspraksis i den pædagogiske læreplan, men det kan være en fordel i udarbejdelsen af læreplanen at forholde sig til den løbende opfølgning og evaluering af indholdet i læreplanen.

Hvordan skaber vi en evalueringskultur, som udvikler og kvalificerer vores pædagogiske læringsmiljø?

Det vil sige, hvordan dokumenterer og evaluerer vi løbende vores pædagogiske arbejde, herunder sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og de tolv pædagogiske mål?

I vores evalueringskultur lægger vi vægt på, at der udarbejdes en beskrivelse med eksempler på, hvad der var godt eller skidt, hvorfor det var sådan, hvordan man kunne se det, og hvordan man kan bruge denne refleksion og evaluering fremadrettet.

- Vi har til hvert personalemøde et selvstændigt punkt på til evaluering.
- Vi dokumenterer vores pædagogiske praksis, herunder både rutinesituationer og opsatte aktiviteter, ud fra praksisfortællinger, billeder, video, opslag ved indgangspartiet, information på tavlen i fællesrummet, via Tabulex og på hjemmesiden.

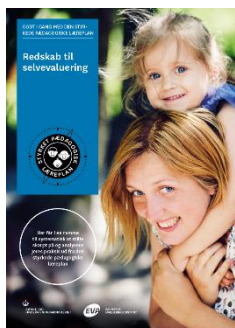
- Vi vil udstille de ting børnene har lavet.
- Vi vil tale med forældrene om barnets dag.
- Vi vil til det årlige forældremøde fortælle om det pædagogiske arbejde i børnehaven.
- Vi vil til forældrerådsmøde snakke om og evaluere det pædagogiske arbejde i børnehaven.
- Vi vil holde forældresamtaler ud fra vores foldere, som tager udgangspunkt i den pædagogiske læreplan. Folderen sikrer os, at vi har fokus på hele barnets udvikling og samtidig dokumenteres vores pædagogiske arbejde over for forældrene.
- Vi vil gennemgå børnene på stuemøder og personalemøder.
- Vi vil snakke med børnene om, hvordan de har det samt om deres oplevelse af vores pædagogiske tiltag, lege og aktiviteter.
- Vi vil benytte os af forskellige redskaber til vurdering af børnenes oplevelse af børnehavens fysiske, psykiske og æstetiske miljø.
- Vi vil i det daglige, til stuemøder og til personalemøder drøfte vores praksis ud fra erfaringer, observationer og dokumentation.
- Vi vil udarbejde smitteplan som tager udgangspunkt i den pædagogiske læreplan. Herunder reflektere over forløbet, og se på sammenhængen mellem målene og de tegn på læring vi oplevede, samt evaluere og nå frem til eventuelle ændringer i den fremtidige pædagogiske praksis.
- Vi vil benytte os af smitteplanen, dansk pædagogisk udviklingsbeskrivelse (Dpu), Tras og TrasMo som et redskab til at analysere og evaluere indsatser omkring enkelte børn.

Hvordan evaluerer vi arbejdet med den pædagogiske læreplan, som skal foretages mindst hvert andet år?

Vi evaluerer arbejdet med vores pædagogiske læreplan én gang årligt til vores personalemøde i januar måned, herunder gennemgår vi også det særlige indsatsområde, som vi har haft det pågældende år. Læreplanen drøftes desuden årligt til et forældrerådsmøde og bestyrelsesmøde, så vi også har forældrenes og bestyrelsens perspektiv med i vores evaluering. Vi har ligeledes en årlig gennemgang af vores aktiviteter på Årsplanen, og vi gennemgår løbende de smitteplaner, som der er blevet udarbejdet over de forskellige temaer i årets løb. Vi udarbejder også løbende en Børnemiljøvurdering, for at skabe det bedst mulige børnemiljø med udgangspunkt i børnenes perspektiv. Alt sammen for at vi kan vurdere, hvorvidt vi lever op til dagtilbudsloven om, at vi skal fremme børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse, og konkret også hvorvidt vi lever op til vores eget motto og målsætning.

Her kan I finde yderligere inspiration til arbejdet med den pædagogiske læreplan

Til at understøtte og inspirere jeres videre arbejde med den styrkede pædagogiske læreplan er der udviklet en række øvrige materialer. Alle inspirationsmaterialer – nuværende og kommende – kan findes på www.emu.dk/dagtilbud

Redskab til selvevaluering er en ramme til systematisk at analysere jeres praksis inden for centrale områder i den styrkede pædagogiske læreplan.

Redskab til forankringsproces indeholder fem tilgange til, hvordan I kan arbejde med forandring og forankring af et stærkt pædagogisk læringsmiljø.

Film introducerer indholdet i og illustrerer hovedpointer fra publikationen *Den styrkede pædagogiske læreplan*.

Forskellige tematiske materialer dykker ned i viden om et tema og giver inspiration til dialog og handling. Her er bl.a. materialer om evaluerende pædagogisk praksis, som understøtter en systematisk tilgang til det at evaluere.

Der offentliggøres løbende nye temaer.

Alle materialer kan findes på www.emu.dk/dagtilbud

BØRNE- OG
UNDERVISNINGSMINISTERIET

Pædagogisk læreplan

© 2019
Danmarks Evalueringsinstitut og
Børne- og Socialministeriet

Citat med kildeangivelse er tilladt

Design: BGRAPHIC